

forfærdeligt. Men er det i overensstemmelse med målsætningen om at slippe naturen løs, hvis man vil tvinge Ganer Å til at løbe opad? Hvis den ikke ligefrem skal pumpes op, vil den nemlig løbe baglæns og medføre grundvandstigning på tilsvarende 1,5 m.

På samme måde med Lønborgvej. Hvorfor først skabe nogle store problemer, hvor vejen bliver svømmet over, og så bagefter bruge en masse millioner kroner på at bevare vejen med nye dæmnings og ny bro?

Hele projektet skulle jo øge den selvrensende effekt. Til det bidrager den del af projektet, der ligger øst for hovedvej 11, men det er farligt at lave kunstige vådområder og lade åen selv grave sig ud gennem et område, der er blevet fosformættet igennem de sidste 30 år. Man risikerer, at fosforen bliver frigivet og løber ud i fjorden.

Ministeren har fuldstændig benægtet, at et sådant problem vil opstå, men problemstillingerne er blevet undersøgt af et par studerende fra Landbohøjskolen, der har lavet et speciale, hvor de konkluderer, at der vil være stor sandsynlighed for, at mellem 10 og 25 pct. af det meget høje fosforindhold, som de har målt ved prøveudtagningerne, vil blive udvasket i fjordvandet. Det tilsiger, at vi alene af miljøhensyn i det mindste tænker os godt og grundigt om.

Hvis man helt dropper ideen med den løslupne å i kunstigt gravede nye forløb, som næsten kun kan tjene det formål, at man fra luften nu kan tage nogle kønnere billeder af en å, der er knap så lige, og i stedet tager udgangspunkt i det nuværende udløb, som man så supplerer med dannelsen af forskellige biotoper ved nedlæggelse af nogle af de indre volde i Hestholm og Vesterenge samt Polterne, ville vi kunne undgå en forfærdelig masse problemer og også spare en del penge, og vi vil alligevel få et meget stort naturprojekt.

Vi bør også få belyst, om ikke nogle af de penge – og det er dér, den sidste del af projektet kommer ind – kunne bruges mere effektivt på fjordens miljø – det var faktisk det, vi startede med at ville forbedre – og hvis man laver en miljøsluse i Nymindegab, hvor udløbet var i gamle dage, vil vandrefisken kunne gå direkte mellem åmundingen og Nymindegab uden at blive forstyrret af fjordfiskere, og vi vil undgå det saltchok, vi i dag oplever, fordi alt saltindtaget foregår fra Hvide Sande, hvor det har svært ved at brede sig længere sydpå.

Ministeren har sagt gang på gang og også i dag, at nu har vi talt om det her i 8 år, og at hver sten er vendt, men det er jo ikke rigtigt, for der har været tale om cirkelslutninger, hvor man er startet med løsningen.

Ved den prækvalifikation, der for nylig er blevet gennemført, gjorde man udtrykkeligt projekteringsfirmaerne opmærksom på, at alternativer var uønskede.

Hvis man ser på de forslag, der er blevet lagt ud til høring i 1987, så var de meget dårlige, og man kan sige, at ud fra det er det meget naturligt, at den sydløsning, som så pludselig kom dumpende fra himlen, måske var bedre. Men den har undervejs vist, at den skaber flere problemer, end den løser. Skulle vi derfor ikke være enige om, at nu starter vi på et meget smukt naturområde øst for hovedvej 11, et område, hvor man kan lave et vidunderligt naturprojekt, og så tænker vi os om og får lavet nogle undersøgelser? Hvis ministeren ved de undersøgelser kan påvise, at man får mere og bedre natur ved at lave hans løsning, så fint, men vi skylder i hvert fald, at vi tænker os gevaldigt om.

For 32 år siden lavede man et forslag, hvor man ikke tænkte sig ordentligt om – jeg vil gerne medgive, at det har nogle af mine partifæller været med til – og noget af det, der var mest harmeligt, var, at på det tidspunkt blev det påvist, at man faktisk godt kunne lave en afvanding uden at fjerne slyngningerne ved Borris. Den mand, Erik Lund, der sagde det, fik at vide, at han var for sent ude. Han var så til foretræde i udvalget og påviste alle de problemer, som der ligger ved det nuværende udløb de sidste 10 km, og det er jo kun dem, vi diskuterer. Hvad fik han at vide? At han var lidt sent ude.

Det kan da aldrig være sådan, at vi er for sent ude, når vi kan se, at der virkelig er alvorlige problemer, som vi ikke har fået nogen løsninger på. Vi har fået at vide, at hver en sten er vendt, men alle de spørgsmål, jeg har stillet i udvalget, har jeg ikke fået nogen svar på. Jeg har fået at vide, at det er en vurdering, men vi kan ikke få at vide, hvem der vurderer. Det er måske Skov- og Naturstyrelsen, men der er ikke rigtig adresse på. Der er ingen som helst form for uvildig undersøgelse. Der er tale om cirkelslutninger, og jeg synes, at det nu må være på tide, at vi siger, at de penge, vi skal bruge i Skjern Å-dal, vil vi bruge godt, nemlig til at få mest muligt miljø for, og derfor vil vi også gerne berolige befolkningen med, at vi starter dér, hvor alle er enige, og dér, hvor vi ved, at både lystfiskere og alle